

MEGALEMPSU

Osallistava tapahtuma nuorille

Ilmari Veima
Opinnäytetyö, syksy 2014
Diakonia-ammattikorkeakoulu
Sosiaalialan koulutusohjelma
Kristillisen lapsi- ja nuorisotyön
suuntautumisvaihtoehto
Sosionomi (AMK) + kirkon
nuorisotyönohjaajan
virkakelpoisuus

TIIVISTELMÄ

Veima, Ilmari. MegaLempsi – Osallistava tapahtuma nuorille. Kauniainen, syksy 2014, 52 s., 5 liitettä. Diakonia-ammattikorkeakoulu, Sosiaalialan koulutusohjelma, Kristillinen lapsi- ja nuorisotyön suuntautumisvaihtoehto, sosionomi (AMK) + kirkon nuorisotyönohjaajan virkakelpoisuus.

Opinnäytetyön tarkoituksena oli järjestää Ylöjärven seurakunnalle nuoria osallistava tapahtuma, joka vahvistaisi nuorten seurakuntayhteyttä. Tapahtumaan kutsuttiin kaikki, jotka olivat osallistuneet sinä vuonna Ylöjärven seurakunnan rippikouluun. Osallisuus määritettiin työssä yhteisöön kuulumiseksi ja siihen tietoisesti vaikuttamiseksi. Tapahtuman suunnittelussa käytettiin nuorten toiveita ja nuoret pääsivät itse suunnitteluun mukaan.

Toiveita tapahtuman suunnitteluun kerättiin rippikoulua käyviltä nuorilta. Tapahtumassa oli monipuolista ohjelmaa ja erityisesti toiminnallisten menetelmien merkitystä korostettiin. Tapahtumaan osallistui noin sata nuorta, joilta kerättiin palautetta tapahtuman aikana. Palautetta kerättiin myös tapahtumaa järjestämässä olleilta työntekijöiltä.

Työstä löytyy teoreettisen viitekehyksen ja tapahtuman järjestämisen kuvaamisen lisäksi liitteenä kuvaukset tapahtuman osista sekä kyselylomakkeet ja mainos, joita käytettiin opinnäytetyön tekemisessä. Työtä voi hyödyntää seurakunnan nuorisotyössä ja erityisesti rippikoulutyössä.

Asiasanat: osallisuus, kirkon nuorisotyö, tapahtuma, rippikoulu, toiminnalliset menetelmät

ABSTRACT

Veima, Ilmari. MegaLempsu – involving event for youth. Kauniainen, Fall 2014, 52 p., 5 attachments. Diaconia University of Applied Sciences. Degree Programme in Social Services, Option in Christian Youth Work. Degree: Bachelor of Social Services.

The purpose of the thesis was to organize an involving event for the congregation of Ylöjärvi, which would strengthen the connection between the youth and the congregation. The event was organized for everyone who had participated in the confirmation camps of Ylöjärvi congregation. Involvement was determined as belonging to a community and consciously influencing it. The wishes of the youth were used in the planning of the event. The youth also got to participate in the actual planning.

Wishes for the event were collected from the youth who took part in the confirmation camps. The program of the event was very diverse and it emphasized the importance of functional methods in particular. The event was attended by about a hundred young people who provided feedback during the event. The feedback was also collected from the employees who had been working for the event.

The thesis consists of the theoretical framework and the description of the organization of the event. Parts of the event are described as well. The questionnaires and the advertisement for the event can also be found in the thesis. The thesis can be used by the church youthwork and in particular by the confirmation work.

Keywords: involvement, church youthwork, event, confirmation

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	5
2 KIRKON NUORISOTYÖ	6
2.1 Nuorisotyön perusta	6
2.2 Kristillisen kasvatuksen ulottuvuudet	7
2.3 Rippikoulun merkitys	9
2.4 Rippikoulun jälkeinen työ	12
2.5 Seurakuntayhteys	13
3 YLÖJÄRVEN SEURAKUNTA	15
4 NUORET JA OSALLISUUS	17
5 TOIMINNALLISET MENETELMÄT	20
5.1 Elämyspedagogiikka ja seikkailukasvatus	20
5.2 Musiikkikasvatus	22
5.3 Roolityöskentely ja narratiivisuus	23
6 TAPAHTUMAN JÄRJESTÄMINEN	25
7 PALAUTE	29
8 JOHTOPÄÄTÖKSET	31
9 POHDINTA	34
LÄHTEET	36
LIITTEET	40
LIITE 1: Kyselylomake	40
LIITE 2: Tapahtuman runko	41
LIITE 3: Tapahtuman osat	42
LIITE 4: Tapahtuman esite	51
LIITE 5: Palautelomake	52

1 JOHDANTO

Moni seurakunnan nuorisotyönohjaaja kokee tavoitteekseen tehdä itsensä tarpeettomaksi. Tämä ei suinkaan tarkoita, että työntekijä pyrkisi vähentämään toimintaa, vaan että hän saisi nuoret itse tuottamaan toimintaa itselleen ja toisilleen. Tällainen osallistaminen voi vaatia paljon enemmän työtä, kuin pelkkä itseksensä tekeminen, mutta sillä voi myös olla paljon suurempi merkitys nuoren elämälle.

Opinnäytetyönäni toteutin Ylöjärven seurakunnalle rippikoululaiset kokoavan tapahtuman nimeltä MegaLempsu, joka auttaa tuomaan nuoria seurakunnan toimintaan rippikoulun jälkeen. Nimensä tapahtuma saa siitä, että se on perinteisesti järjestetty Lempiäniemellä, jota kutsutaan Lempsuksi. Opinnäytetyössäni painopisteenä oli tehdä tapahtumasta osallistavampi. Kyseessä on työn kehittäminen ja produktio. Näiden lisäksi työhöni kuuluu kirjallinen raportti.

Opinnäytetyönäni toteutettava tapahtuma oli 30.8.2014, eli se sijoittui rippileirien jälkeiselle ajalle juuri koulujen alkuun. Tapahtumaan kutsuttiin kaikki seurakunnan rippileireillä olleet henkilöt. Tapahtuman kesto oli yksitoista tuntia, ja sen aikana oli yhteistä toimintaa, opetusta, musiikkia ja ruokailua. Päivän aikana kesällä rippileirin käyneille nuorille kerrottiin myös, mitä toimintaa seurakunta tarjoaa nuorille ja kuinka siihen voi osallistua.

Olen hyvin kiinnostunut nuorisotyöstä, joten olin iloinen, kun sain Ylöjärven seurakunnalta aiheen opinnäytetyölleni. Opinnäytetyöstäni on hyötyä suoraan Ylöjärven seurakunnalle, mutta uskon, että myös muissa seurakunnissa siitä voidaan ottaa mallia. Työn liitteenä on kuvaus tapahtuman osista, jotta opinnäytetyön hyödyntäminen muissa seurakunnissa helpottuisi. Liitettä varten tapahtuman aikana otettiin kuvia, joiden käyttöön on pyydetty luvat nuorten huoltajilta.

2 KIRKON NUORISOTYÖ

2.1 Nuorisotyön perusta

Kristillisellä nuorisotyöllä on Suomessa pitkä historia. Jo vuonna 1888 perustettiin ensimmäinen Nuorten Miesten Kristillinen Yhdistys. Toimintaan kuului silloin muun muassa raamatunlukua, urheilukursseja sekä siveellisyys- ja raittiustoimintaa. Rippikoululla oli heti itsenäistymisen jälkeen vahva merkitys Suomelle, mutta vasta vuonna 1919 annettiin kaikkia seurakuntia koskevat ohjeet rippikoulusta. 1900-luvun alussa nuorisotyötä toteutettiin kuitenkin vielä lähinnä järjestöissä. Tilanne muuttui vuonna 1930, kun Suomeen saatiin ensimmäinen nuorisopastori, jolloin nuorisotyö alkoi kasvaa myös seurakunnissa. 1980-luvulle tultaessa nuorisotyön perustana oli rippikoulu ja isoskoulutus. Niihin aikoihin myös suurin osa gospel-musiikista oli hyväksytty seurakunnan toimintaan. Myöhemmin nuorisotyöhön on vaikuttanut muun muassa lama ja nuoriin aikuisiin panostaminen. Nykyisin kristillinen nuorisotyö on arvostetussa asemassa ja yhteistyötä tehdään monien muiden nuorten elämiä koskettavien tahojen kanssa. (Kallinen & Huttunen 2005, 295–310.)

Nuorisotyönohjaajien työ on muuttunut seurakunnan mukana. Kehitys on kulkenut asteittain työn toteuttajasta vapaaehtoisten kouluttajaksi ja ohjaajaksi. Nuorisotyön vapaaehtoisten ja varhaisnuorten kerhonohtajien määrä on kasvanut isosten määrän noustessa. Nuorisotyön kasvaessa myös tarve nuorisotyönohjaajille nousi entisestään. Rippikoulun jälkeisen nuorisotyön muuttuessa yhä enemmän vapaaehtoisuuskoulutukseksi, huoleksi on noussut nuorten aikuisten toiminnan vähäisyys. (Porkka 2008, 175, 185.)

Nuorisotyötä ja varhaisnuorisotyötä tehdään Suomessa hyvin monipuolisesti. Erilaisia tapahtumia ja viikkotoimintoja on erittäin paljon. Suuri osa nuorisotyöstä

on rakennettu kuitenkin rippikoulun ympärille. Erityisesti isostoiminta tekee rippikoulusta niin tärkeän, sillä sen ansiosta rippikoulut ovat osa nuorisokulttuuria. Ilman isostoimintaa rippikoulu olisi lähinnä kristinuskon perusteiden opettamista nuorille. (Köykkä 2014, 15–16, 40–41.)

Seurakunnan nuorisotyössä tehdään myös paljon yhteistyötä koulujen kanssa. Lähes jokainen koululainen tapaa peruskoulunsa aikana seurakunnan nuorisotyöntekijöitä noin kolmenkymmenen tunnin ajan. Koulu on kuitenkin toimintaympäristönä haastava, sillä nuoret ovat eri-ikäisiä ja tulevat erilaisista taustoista. Koulujen kanssa tehtävä yhteistyö on kuitenkin molemmille osapuolille ponnistelun arvoista. Mikään laki ei velvoita kouluja kutsumaan seurakunnan työntekijöitä kouluihin käymään, joten on tärkeää, että seurakunnat ja koulut toimivat hyvässä yhteishengessä. (Luodeslampi & Karjalainen 2005, 119–126.)

Nuorisotyössä täytyy myös ottaa nuoren perheen tilanne huomioon. Jos perheessä on jollain jäsenellä mielenterveysongelma, se vaikuttaa vahvasti koko perheen toimintaan ja terveyteen. Nuorelle on erityisen tärkeä kuulua joukkoon ja liian erilaiset vanhemmat saattavat johtaa myös nuoren leimaantumisen. Nuorisotyössä haasteena onkin tasapainottelu vanhempien inklusion ja nuorten itsenäisyyden välillä. (Solantaus 2008, 203–210.)

2.2 Kristillisen kasvatuksen ulottuvuudet

Kristillistä kasvatusta, kuten seurakunnan nuorisotyötä, voidaan kuvata kuuden ulottuvuuden avulla. Hengellisiä ulottuvuuksia ovat opillinen, rituaalinen ja kokemuksellinen ulottuvuus. Inhimillisiä ulottuvuuksia taas ovat eettis-moraalinen, huolenpidollinen ja pedagoginen ulottuvuus. Eri toiminnassa korostuvat eri ulottuvuuden, mutta täysin niitä ei voida erottaa toisistaan. (Muhonen & Tirri 2008, 77.)

Opillinen ulottuvuus tarkoittaa kristinuskon oppien ja uskomusten välittämistä. Kyse ei ole pelkistä tiedoista, vaan eteenpäin välitetään myös esimerkiksi luottamusta Jumalaan. Keskeisessä asemassa ovat Raamatun kertomukset. Vaikka uskoa ei voikaan synnyttää toisessa itse, voi kuulijalle kertoa Raamatusta ja näin saattaa hänet Jumalan sanan puhuteltavaksi. Opillisen ulottuvuuden merkitys on ylläpitää yhteistä perinnettä ja vahvistaa kristillistä identiteettiä. (Muhonen & Tirri 2008, 78.)

Rituaalisessa ulottuvuudessa on kyse kristillisiin tapoihin osallistumisesta. Tähän kuuluu esimerkiksi rukoileminen ja hengelliset laulut. Rituaalit antavat turvallisuuden tunnetta ja vahvistavat osallistujien välistä yhteyttä. Rituaalisen ulottuvuuden kautta kuka vaan voi päästä osalliseksi uskonnosta, sillä rituaalit eivät vaadi opillisen puolen ymmärtämistä. (Muhonen & Tirri 2008, 78–79.) Ihmiset kaipaavat rukoushetkiä ja symboliikkaa erityisesti yllättävissä kriiseissä. Erilaiset symbolit, kuten kynttilät, kukat ja ristit saattavat lohduttaa ja hoitaa merkittävästi. Tutut rituaalit tuovat myös rauhaa tilanteeseen. (Pruuki 2008, 296–300.)

Kokemukselliseen ulottuvuuteen kuuluu kasvatussuhteen emotionaalinen ilmaisi ja Jumalan läsnäolo. Ulottuvuus perustuu siihen, että ihminen saa kokea olevansa hyvissä käsissä. Näin syntyy luottamus Jumalaan ja tulevaisuuteen. Kasvattajan tehtävänä on olla turvallinen aikuinen ja osoittaa omaa luottamusta Jumalaan. Tämä on keskeinen seikka, joka erottaa kristillisen kasvatuksen pelkästä uskonnon tiedon välittämisestä. (Muhonen & Tirri 2008, 79.)

Eettis-moraalisen ulottuvuuden tehtävänä on ohjata kasvatettavia kohti hyvää ja välittää heille tärkeitä arvoja. Pelkkä arvoista kertominen ei riitä, vaan kasvatuksessa pyritään myös elämään yhdessä noudattaen niitä. Suuressa osassa on kasvattajan persoona, sillä arvot eivät välity abstrakteina väitelauseina. Kasvattajan onkin itse osoittaa toisten huomioimista ja erilaisuuden hyväksymistä. (Muhonen & Tirri 2008, 80.)

Huolenpidolliseen ulottuvuuteen kuuluu perustarpeista huolehtiminen ja positiivinen tunneilmapiiri. Tärkeää on, että kasvatettavalla on kokemus turvallisuudesta ja jatkuvuudesta. Kristillisessä kasvatuksessa tulee käydä ilmi, että kristillisuus on osa myös arkea ja tavallista elämää. Tähän kuuluu huolenpito ja rakkauden osoittaminen. (Muhonen & Tirri 2008, 80.) Huolenpitoon kuuluu myös auttaminen nuoren kokemissa kriiseissä. Kriisin keskellä nuorisotyönohjaajan tulee kuunnella, halata ja pitää kädessä. Näiden lisäksi tulee myös seurata nuorten hyvinvointia ja kysellä jaksamista. Parhaiten työntekijä voi silloin auttaa pysymällä rauhallisena. Kriiseissä auttaminen antaa uskoa elämän jatkumiseen ja tukee näin tunneilmapiiriä. (Pruuki 2008, 289–292.)

Kristilliseen kasvatukseen kuuluu myös pedagoginen ulottuvuus. Sillä tarkoitetaan kasvatuksen toteuttamiseen liittyviä menetelmällisiä ratkaisuja, sekä niiden takana olevia periaatteita. Perinteisesti kristillisen kasvatuksen menetelmiä ovat olleet kerronta ja keskustelu. On kuitenkin mahdollista hyödyntää monenlaisia lähestymistapoja ja kristillinen kasvatus tukeutuukin yleiseen kasvatustieteelliseen tietoon. (Muhonen & Tirri 2008, 81.)

2.3 Rippikoulun merkitys

Rippikoulutyö nähdään usein protestanttisten kirkkojen ominaisena toimintana. Sekä työntekijät että nuoret ja heidän vanhempansa pitävät sitä yhtenä kirkon tärkeimmistä työmuodoista. Vaikka kansan teologiset näkemykset ovat muuttuneet monesti, rippikoulun merkitys on säilynyt vahvana. Vaikka rippikoulun voi käydä minkä ikäisenä vain, sen suurin merkitys on nuorisotyössä. (Schweitzer, Ilg & Simojoki 2010, 16–17.)

Vuonna 2001 piispainkokous hyväksyi rippikoulusuunnitelman nimeltä Elämä-usko-rukous. Sen mukaan rippikoulu on osa kirkon jatkuvaa kasteopetusta.

Rippikoulun tavoitteena on rippikoululaisen vahvistaminen uskossa kolmiyhteiseen Jumalaan, johon hänet on pyhässä kasteessa otettu. Lähtökohtana kasteopetukselle ovat katekismuksen perustekstit eli kymmenen käskyä, uskontunnustus ja Isä meidän –rukous. (Rippikoulusuunnitelma 2001, 4–5.)

Rippikoulun yleistavoitteessa on kolme osaa. Nuoren tulisi vahvistua uskossa, kasvaa rakkaudessa lähimmäiseen ja elää rukouksessa ja seurakuntayhteisyydessä. Rukoukseen kuuluu tässä myös hengellinen elämä ja spiritualiteetti. Rippikouluryhmän katsotaan olevan koolla oleva seurakunta ja he ovat rippikoulussa yhdessä Jumalan edessä vahvistuen yhteisestä uskosta. (Rippikoulusuunnitelma 2001, 17–18.)

Rippikoulusuunnitelmassa korostetaan musiikin merkitystä osana seurakuntaelämää. Musiikki on osana ihmisten arjessa ja juhlassa ja kristityt ovat alusta alkaen laulaneet yhteisissä kokoontumisissaan. Musiikki on Jumalan hyvä luomisteko ja se voi vaikuttaa myönteisesti myös uskon syntymiseen. Rippikoulussa musiikilla on tehtäviä ja tavoitteita jotka vaihtelevat asiayhteyden mukaan. Musiikki haastaa nuorta pohtimaan ja samalla se rakentaa yhteyttä. Musiikin avulla nuori kokee pyhyyttä iloa ja Jumalan läsnäoloa. Lähtökohtaisesti musiikin tavoitteena rippikoulussa on tukea yleistavoitteita ja samalla nuorella olevaa musikaalisuutta. (Rippikoulusuunnitelma 2001, 32–34.)

Rukous on korvaamaton osa rippikoulua. Nuori saa siitä rippikoulun aikana luontevan tavan olla Jumalan edessä. Rukouselämän keskus rippikoulussa on jumalanpalvelus, sillä se on turvallinen kohtaamispaikka Jumalan ja meidän välille. Rippileirillä pidettävät jumalanpalvelukset erottavat samalla toiminnan esimerkiksi koulun uskonnonopetuksesta. (Rippikoulusuunnitelma 2001, 29.)

Rippileiriltä odotetaan montaa asiaa. Nuoret toivovat hauskaa tekemistä ja ryhmähenkeä. Isosilla on omat toiveensa tehtäviinsä. Vanhemmat toivovat, että

nuorille opetetaan rehellisyyttä ja lähimmäisen rakkautta. Nuoren eettistä kasvua pidetään tärkeänä. Työntekijät taas korostavat tavoitteeksi sitä, että nuori oppii luottamaan Jumalaan. (Tuominen 2009, 146.)

Rippileiriryhmässä syntyy nopeasti sisäinen dynamiikka. Rippikoululaiset muodostavat kuvan siitä, ketä ohjaajia he uskovat, ketkä ovat samaa mieltä keskenään ja kuka kuuluu mihinkin ryhmään. Ohjaajan on hyvä olla tietoinen ryhmän rakenteista ja jännitteistä. Ilman näiden tiedostamista, ohjaajan voi olla vaikea saada nuoria mukaan avoimeen keskusteluun. Ohjaajan tulee auttaa nuoria toimimaan ryhmänä. On kuitenkin nuoria, jotka eivät yksinkertaisesti tule toimeen keskenään. Ryhmävalinnoilla voi siis vaikuttaa suuresti ryhmän toimintakykyyn ja tyytyväisyyteen. (Saarainen 2004, 131–134.)

Rippikoulussa leirin jälkeen olisi hyvä jatkaa opetusta, jotta nuorten olisi helppompaa palata arkeen yhdessä toisten kanssa. Näin rippikoulu ei pääty leirihuumaan. Jos opetusta jatketaan leirin jälkeen, nuoret pääsevät kokeilemaan rippikoulussa oppimaansa arkisessa yhteisessä elämässä. (Pruuki 2010, 101–102.)

Rippikoulutyö on uusien haasteiden edessä koko Euroopassa vähentyneen osallistujamäärän takia. Rippikoulun yhteiskunnallinen tärkeys on vähentynyt jo kauan ja sen käymisestä on tullut yhä enemmän yksilöllinen päätös. Suurin osa rippikoulun käyneistä sanoo syyksi oman päätöksen ja vain joka kolmas mainitsee perheen vaikutuksen. Työntekijöiden tulee huomioida muutoksen suunta ja vastata siihen. Täytyy myös tiedostaa, että tytöt ovat huomattavasti kiinnostuneempia rippikoulusta kuin pojat. Tämän takia rippikoulutyössä olisi syytä etsiä myös poikia kiinnostavia toimintamuotoja. (Schweitzer, Ilg & Simojoki 2010, 288–289.)

2.4 Rippikoulun jälkeinen työ

Rippikoulun jälkeisen nuorisotyön tulee tarjota Raamatun kautta vastauksia nuorten suuriin kysymyksiin elämästä. Ensinnäkin nuoret kaipaavat lohtua vaikeuksien keskellä. Toiseksi kristityn tietä aloitteleva nuori tarvitsee tietoa Jumalan tahdosta ja siitä, mitä Jumala ihmiselle lahjoittaa. Kolmanneksi nuoret hakevat elämänohjeita hyvään elämään. Näihin kysymyksiin löytyy Raamatusta vastaukset ja nuorisotyöntekijän tulee ohjata nuoria niiden äärelle. Työntekijälle suunnatut kysymykset saattavat kuitenkin olla paljon yksityiskohtaisempia ja suppeampia, joten nuorisotyöntekijän on hyvä tuntea Raamattu ja teologia hyvin. Tarkempienkin kysymysten kohdalla nuorisotyössä kuitenkin huomioidaan kysymyksen taustalla olevat mahdolliset suuremmat kysymykset. (Köykkä 2005, 58–63.)

Isoskoulutus ja siihen liittyvä toiminta ovat hyvin tärkeitä monien seurakuntien rippikoulun jälkeisessä nuorisotyössä. Tähän on vaikuttanut se, että koulutus on integroitunut muuhun työhön. Vaikutusta on ollut myös sillä, että isostoiminta on laajentunut läpi 1990-luvun ja 2000-luvun alun. Isostoiminnan suosio kertoo rippikoulun onnistumisesta ja samalla rippikoulujen onnistuminen johtuu osaltaan hyvästä isostoiminnasta. Koulutuksen suosio johtuu myös siitä, että nuori saa sieltä yhteyttä toisiin nuoriin ja aikuisiin sekä vastauksia uskon kysymyksiin. (Porkka 2004, 12–13.)

Nuorisotyössä on tärkeää kokoontua yhteen. Monissa seurakunnissa on viikoittain järjestettävä nuortenilta. Tämän lisäksi voi olla pienemmille ryhmille suunnattuja toimintoja. Nuorteniltojen vahvuus on kuitenkin siinä, ettei siihen tarvitse sitoutua ja se on kaikenlaisille nuorille avoin. Rippikoulun jälkeen moni toimintaan osallistuva kouluttautuu isoseksi, mutta on hyvä olla myös vaihtoehto, jossa keskitytään vain kristittyinä elämiseen ja erityisesti nuorten elämää askarruttaviin kysymyksiin. (Paananen 2005, 109–117.)

2.5 Seurakuntayhteys

Yhtenä nuorisotyön tavoitteena on vahvistaa nuoren yhteyttä muuhun seurakuntaan. Monien nuorien mielestä rippikoulu on seurakunnallisen elämän alku. Ennen sitä nuoren ei ole tarvinnut kantaa vastuuta uskonnollisesta elämästään. Rippikoulun jälkeen nuori voi osallistua toimintaan omin päin, joten yhteyden vahvistaminen juuri nuoren osalta tulee tärkeäksi. Kirkon tehtävänä on perinteisesti ollut moraalien ylläpito ja hyvien arvojen luominen, mutta nykyisin tehtävänä tulisi korostaa juurikin yhteisöllisyyden luomista. Tärkeämpää kuin nuoren mielihyvä rippikoulusta on, onnistuuko kirkko luomaan yhteisöllisyyttä ja elinikäisiä ihmissuhteita. (Köykkä 2014, 15–36.)

Nuorisotyössä tulee ottaa nuoret vastaan lämpimästi vaikkeivät he olisi kiinnostuneita siinä vaiheessa paljoa muusta kuin biljardista. Tähän ei riitä, että seurakunnan nuorisotyöntekijä kohtaa nuoria, vaan koko seurakunnan tulee suhtautua nuoriin positiivisesti. Seurakuntayhteyden luominen vaatii pitkäjänteisyyttä. Alle kahden vuoden työllä ei voida luoda yhteisöä nuorisotyössä. Tämän takia työntekijän ei tule etsiä nopeita voittoja vaan pyrkiä kulttuurivaikutukseen. (Köykkä 2014, 37.)

Rippikouluun kuuluu seurakuntayhteys-osio, joka voi kulkea mukana koko rippikoulun ajan. Sen tavoitteena on, että nuori elää seurakuntayhteydessä. Tämä edellyttää sitä, että nuori tuntee seurakunnan ja kirkon toimintaa. Keskeisinä sisältöinä jaksossa ovat jumalanpalveluksiin ja seurakunnan toimintaan osallistuminen sekä yhteys seurakunnan työntekijöihin. Tavoite on siis suurempi, kuin vain tutustuttaa nuori seurakuntaan. Nuorelle on tarkoitus antaa kokemus siitä, että hän kuuluu seurakuntaan. (Pruuki 2010, 99–104.)

Seurakuntayhteyden aloittaminen ja sen säilyminen läpi elämän on haaste koko seurakunnalle. Rippikoulutyössä on hyvä välttää tunnelmaa siitä, että seura-

kunnan toimintaan osallistuminen on suorittamista. Tämän kaltaista vaikutelmaa voi luoda esimerkiksi kortti, johon nuori kerää leimoja toimintaan osallistumisesta. Sen sijaan olisi hyvä osallistua koko rippikouluryhmänä tai pienryhminä. Lisäksi osallistumista kannattaa jakaa rippikoulun eri vaiheisiin. (Pruuki 2010, 104.)

3 YLÖJÄRVEN SEURAKUNTA

Työympäristönä toimii Ylöjärven evankelis-luterilainen seurakunta. Se toimii nopeasti kasvavassa Ylöjärven kaupungissa. Seurakuntaan kuuluu yli 24 000 jäsentä, joka on noin 80 prosenttia kaupungin asukkaista. Seurakunnalla on noin sata työntekijää, joista noin kaksi kolmasosaa on toiminnallisessa seurakuntatyössä ja noin kolmasosa tukitoiminnassa. (Ylöjärven seurakunta 2014.)

Työyhteisö, jonka kanssa tein yhteistyötä, on seurakunnan nuorisotiimi. Nuorisotyönohjaaja Mikko Huuhtanen ohjasi työtäni. Ylöjärvellä rippikoulun käy vuosittain vajaat 400 nuorta. Suurin osa leireistä järjestetään seurakunnan leirikeskuksessa Lammasniemessä tai Lempiäniemessä. Ylöjärven seurakunta järjestää leirejä kuitenkin myös Ahvenanmaalla, Lapissa ja Virossa. (Ylöjärven seurakunnan nuorisotyö 2014.) Suurelle osalle Ylöjärven nuorista tutuin leirikeskus on Lempiäniemi eli Lempsu. Rippileirien jatkotapahtuma onkin usein ollut Lempiäniemessä, josta se sai nimensä MegaLempsu. Opinnäytetyöni tapahtuma järjestettiin kuitenkin Ylöjärven seurakunnan seurakuntatalolla. Tapahtuman nimen vaihtamista harkittiin, mutta se päätettiin pitämään samana, koska se on monille nuorille tuttu ja isoset ovat puhuneet leiriläisille tapahtumasta sillä nimellä.

Työn tarve nousee Ylöjärven seurakunnan nuorisotiimistä. Järjestettävän tapahtuman tarkoituksena on vahvistaa kaikkien rippikouluilla olleiden nuorten seurakuntayhteyttä. Opinnäytetyöni tavoitteena on tehdä tapahtumasta osallistavampi, jotta nuoria saataisiin mukaan seurakunnan toimintaan mahdollisimman monipuolisesti. Tarve tähän nousee myös siitä, että yleisesti nuorisotyön tulisi vastata nuorten tarpeita eikä työntekijän.

Tapahtuman tarkoituksena on siis antaa nuorille konkreettinen kutsu seurakunnan toimintaan ja kokemus siitä, että toiminta on heidän toiveidensa mukainen ja että he itse voivat vaikuttaa siihen. Moni nuori on sanonut olevansa valmis toimimaan seurakunnassa, jos vain pyydetään. Osa nuorista tarvitsee siis tietoa ja markkinointia nuorten toimintaan. Tapahtuman tarve johtuu siitä, että vaikka leireillä isokset kutsuvat nuoria mukaan, saattaa leirin loppumisen ja seurakunnan toiminnan alkamisen välissä olla pitkäkin väli. Tapahtuma sijoitetaan juuri ennen viikkotoiminnan alkua, jotta nuorilla on kutsu mielessä silloin, kun se on ajankohtaista.

4 NUORET JA OSALLISUUS

Nuoruus on aika, jolloin siirrytään lapsuudesta aikuisuuteen. Nuoruuteen kuuluu sekä fyysiset muutokset, että ajattelun kehittyminen ja sosiaalisten odotusten muuttuminen. Perinteisesti on ajateltu, että nuoruus on kriisien ja myllerryksen aikaa, mutta uudempien tutkimusten mukaan suurin osa nuorista kehittyi asteittain ja jopa ennustettavasti. Nuori ohjaa itse omaa kehitystään. Tästä huolimatta nuoruus on haavoittuvaista aikaa. Ongelmakäyttäytyminen on yleisintä nuorten keskuudessa, mutta usein ongelmat vähenevät aikuisuuteen siirryttäessä. Nuoren elämään kuuluu myös oman minäkuvan rakentuminen. Eniten siihen vaikuttaa muilta saatu palaute nuoren vahvuuksista ja heikkouksista. Tämän lisäksi minäkuvaan vaikuttavat erilaiset siirtymät ja stressaavat elämäntilanteet. (Nurmi, Ahonen, Lyytinen, Lyytinen, Pulkkinen & Ruoppila 2006, 124–125, 142–143.)

Nuoruuteen liittyy normatiivisia odotuksia, joita kutsutaan kehitystehtäviksi. Nuoren keskeisiä kehitystehtäviä ovat sukupuoli-identiteetin omaksuminen, suhteiden luominen toiseen sukupuoleen, koulutuksen hankkiminen ja ideologian omaksuminen. Myöhemmin kehitystehtävinä ovat puolison valinta, perheen perustaminen ja työelämään siirtyminen. Kehitystehtävissä onnistuminen luo pohjaa nuoren hyvinvoinnille ja myöhemmälle myönteiselle kehitykselle. Näiden kehitystehtävien lisäksi nuoruuteen kuuluu itsenäistyminen vanhemmista ja lähenyminen ikätovereihin. Perhe pysyy kuitenkin tärkeässä osassa nuoren elämässä ja vanhempien kanssa käyty yksisuuntainen kommunikointi vaihtuu vuorovaikutuksellisemmaksi. Myös samanikäisten ystävien kanssa vietetty aika muuttuu. Toiset nuoret vaikuttavat entistä enemmän. (Nurmi ym. 2006, 131–147.)

Jari Sinkkosen (2010, 26–34) mukaan nuoruusiän vaiheet ovat aikaistuneet entisestään. Tämän arvellaan johtuvan monista tekijöistä, kuten lihomisesta ja

geeneistä. Aikaistunut puberteetti saattaa aiheutua myös nuoren ja vanhempien vähäisestä läheisyydestä. Tämän lisäksi nuorilla tytöillä biologinen kehitys on varhaisessa vaiheessa pidemmällä kuin pojilla.

Yksi keskeisimpiä nuorten yhteiskunnallisen osallisuuden mahdollistajia on nuorisotyö. Osallistuminen on kuulumista yhteisöön tietoisesti ja siihen vaikuttaen. Osallisuus voidaan siis määritellä vallan uusjaoksi, joka mahdollistaa kansalaisten mukaanoton vaikuttamiseen. Nuorisotyön toiminnassa tuleekin antaa nuorille aitoja vaikuttamisen kanavia. Esteenä monen nuoren osallisuudelle on yksinkertaisesti se, että heiltä puuttuu tietoa mahdollisuuksista ja heitä ei ole pyydetty mukaan. (Yeung 2002, 76–80.)

Osallisuus toimii osana kasvattavien aikuisten ja nuorten välisen suhteen perustaa. Vaikka osallisuuden arvo tunnustetaan, on nuorisotyössä kuitenkin vaihtelevaa siitä, miten osallisuutta toteutetaan. Tavallisesti osallisuutta perustellaan sillä, että nuorilta kysymällä saadaan varmistettua, että heidän tarpeensa ja toiveensa tiedostetaan valintoja tehdessä. Osa tarpeista saattaa kuitenkin jäädä huomioimatta, jos vastauksia on tulkitsemassa vain aikuisia. Nuoret tulisikin ottaa mukaan tekemään suunnittelua ja hankintoja. (Honkasalo, Kiilakoski & Kivijärvi 2011, 206–207.)

Osallisuuden avulla voidaan parantaa sekä yksilön kokemusta että yhteisöllistä tilannetta. Tavoitteena on saada nuorelle kokemus vaikuttamisesta ja vähentää tunnetta siitä, että nuori olisi vain asiakas tai alamainen. Tällä tavalla pyritään saamaan nuorille tieto siitä, että lähiyhteisöään voi muuttaa, jos halua on. (Honkasalo, Kiilakoski & Kivijärvi 2011, 207-208.) Osallisuus voi olla myös hoitava elementti. Nuoruus on monille vaikeaa aikaa ja nuorten tilanteet vaihtelevat merkittävästi toisistaan. Aikuiset saattavat helposti unohtaa millaista nuorena oli ja kuinka raskasta nuoruus voi olla. Tämän takia meidän tulee osallistaa nuoria eli antaa heidän tulla kuulluiksi ja arvostetuiksi. (Pruuki 2008, 9–11.)

Osallisuuden toimiva järjestäminen vaatii ymmärrystä yhteiskunnan ja nuorisotyön kokonaisuuksista, sillä sen toteuttamisessa saattaa tulla tarve tehdä yhteistyötä monien eri työalojen kanssa. Tämän lisäksi osallistaminen vaatii menetelmällistä tietotaitoa. Menetelmiä on useita ja niiden vahvuudet sopivat erilaisiin tilanteisiin. Työntekijän olisi hyvä tuntea ja hallita useita osallistavia työkaluja. Osallisuuden onnistuminen vaatii myös aikuisten saamista mukaan nuorisotyöhön. Toimintaan tarvitaan tukea nuorista välittäviltä aikuisilta sekä päätöksentekijöiltä. (Haikkola, Horelli & Sotkasiira 2008, 229–230.)

Seurakunta voi nuoria osallistamalla tarjota vaihtoehdon nuorille tarjottaviin valmiisiin toimintamalleihin, eli mahdollisuuden olla itse mukana suunnittelemassa tarjottua toimintaa. Seurakunnan nuorisotyön avainsana onkin omatoimisuus. Tähän päästään kuitenkin vain, jos toiminta on jatkuvaa, säännöllistä ja ennen kaikkea yhdessä tekemistä. Säännönmukaisen toiminnan lisäksi tarvitaan kuitenkin myös yllättäviä tempauksia. Nuorten puolesta ei kuitenkaan voida päättää kuinka kokonaisvaltaisesti he haluavat mihinkin sitoutua tai mitä osallisuus heille ylipäätään merkitsee. (Yeung 2002, 84–85.)

Osallisuutta nuorisotyössä on tutkittu aiemmin laajasti. Esimerkiksi Katja Viinikankaan (2011) julkaisu ”Osallisuus osana raahelaista nuorisotyötä” ja Maj Karjalaisen ja Sarianna Keskisen (2012) julkaisu ”Osallisuuden toteutuminen Tyttöjen Taloilla” osoittavat, että osallisuus näkyy jo monin paikoin työssä, mutta nuoret eivät välttämättä silti koe sen onnistuneen. Myös tapahtuman järjestämisestä nuorisotyössä on kirjoittanut esimerkiksi Silja Pennanen ja Veera Viitala julkaisussa ”Nuoret kulttuuritapahtuman järjestäjinä: osallisuutta sosiokulttuurisen innostamisen menetelmin.” Näistä mikään ei kuitenkaan täysin vastaa opinnäytetyössäni järjestettävää, rippikoulun päätökseen sijoittuvaa ja osallistavaa tapahtumaa.

5 TOIMINNALLISET MENETELMÄT

5.1 Elämyspedagogiikka ja seikkailukasvatus

Elämyspedagogiikasta ja seikkailukasvatuksesta on alettu puhua Suomessa vasta 1980-luvun lopulla. Käytännön tasolla niitä on kuitenkin toteutettu nuorisotyössä lähes alusta alkaen. Eniten se on esiintynyt retki- ja leiritoiminnassa. Elämyspedagogiikan ja seikkailukasvatuksen ero on pieni. Elämyspedagogiikassa korostuu kasvaminen ja sosiaalinen oppiminen, kun taas seikkailukasvatukseen kuuluu yllätyksellisyys, jota ei voi ennalta suunnitella. Seikkailukasvatukseksi voidaan kutsua harkittujen seikkailullisten kokemusten käyttöä niin, että sen tuloksena yhteisössä tapahtuu muutoksia. Suomessa käytetään lähinnä käsitettä seikkailukasvatus, mutta siihen sisällytetään elämyspedagogiikan peruskäsitteet. (Pulkamo 2008, 496.)

Seikkailupedagogiikalla on monia tavoitteita. Nuorisotyössä tavoitteina korostuu itsetunnon vahvistaminen sekä aloitteellisuuden lisääminen. Tämän lisäksi sillä pyritään opettamaan sosiaalisia taitoja ja vastuullisuutta. Voidaan myös sanoa, että tarkoituksena on tukea persoonallista kasvua nuoren omien rajojen tunnistamiseen. (Pulkamo 2008, 496–497.)

Seikkailutoiminnassa ihminen joutuu käyttämään osaamistaan ja hyödyntämään kokemuksiaan. Toiminta säilyy mielenkiintoisena helposti, sillä se on haasteellista ja pieni vaaran tunne kannustaa keskittymään tekemiseen. Haasteellisuudesta johtuen on tärkeää aloittaa helpommasta ja ohjata ryhmää vaativimpiin tehtäviin ajallaan. Toimintoja, joissa osallistuja toimii osaamistasonsa ylärajoilla, on käytettävä säästeliäästi ja tapauskohtaisesti harkiten. (Kivelä, Valteri & Lempinen, Juho 2010, 18–20.)

Alun perin seikkailukasvatus nähtiin lähinnä ulkoilmatoimintana ja toiminnan haasteina todettiin vain havaittavissa olevat fyysiset riskit. Tuolloin ei harjoitteiden jälkeen nähty tarpeelliseksi pohtia ryhmän kanssa kokemusta. Nykyisin seikkailukasvatuksessa pyritään ottamaan kokonaisvaltaisempi lähestymistapa. Toimintaan on lisätty älyllisen ja emotionaalisen kehityksen osa-alueita, kuten draamaa ja muita taiteen lajeja. Tärkeää on ryhmässä toimiminen uudessa tai haastavassa tilanteessa. Tämän lisäksi ohjatut keskustelut toiminnan jälkeen koetaan tärkeäksi. (Pulkamo 2008, 497–498.)

Voidaan sanoa, että seikkailutoiminnasta oppiminen vaatii kokemusten reflektointia ja käsitteellistämistä. Reflektointi voi tapahtua oppijan omana pohdintana tai ryhmässä. Oppiminen tapahtuu toiminnassa syklisesti. Pohdinnasta saatua tietoa kokeillaan seuraavassa toiminnassa ja tästä kokemuksesta saadaan reflektoidulla taas uutta tietoa. Tällä tavalla syntyy osaamisen ja uskaltamisen kokonaisuus, joka johtaa varmuuteen omista kyvyistä. (Kivelä, Valtteri & Lempiäinen, Juho 2010, 20–21.)

Seikkailukasvatuksessa näkyy vahvasti ryhmätoiminnan ohjaaminen, jota pidetään Suomen nuorisotyön vahvuutena. Hyvin suunnitellussa ja tavoitteellisessa toimintakokonaisuudessa ryhmän yhtenäisyys vahvistuu ja työntekijäkin saa hyviä tilaisuuksia kohdata nuoria. Harjoituksissa, joissa nuoret joutuvat ryhmänä suoriutumaan haasteesta, nuoret voivat kasvaa kohti vastuullisuutta ja itsenäisyyttä yhdessä muiden kanssa. Kyseessä tulee olla vastuulliseen aikuisuuteen tähtääviä toimintoja, eikä työntekijän itsensä tehostamiseen tähtääviä extreme-kokemuksia. (Pulkamo 2008, 498.)

5.2 Musiikkikasvatus

Musiikkikasvatuksen tavoitteena seurakunnassa on vahvistaa musiikillisia taitoja ja auttaa ymmärtämään musiikin Jumalan luomislahjana sekä kirkon uskon ilmentäjänä. Tämän lisäksi musiikin avulla voidaan tukea ihmisen kokonaisvaltaista kehitystä ja hyvinvointia. Musiikki laajentaa ihmisen tunne-elämää, mutta kasvatuksessa tulee opettaa myös kriittisyyteen. Kaikki musiikki ei ole rakentavaa, emmekä pysty täysin kontrolloimaan musiikin vaikutuksia. Ihmisen hyvinvoinnin kannalta on myös hyvä korostaa hiljaisuuden merkitystä musiikin ja muiden äänien vastapainona. (Tuovinen 2003, 435.)

Nuorisotyössä musiikkikasvatus näkyy monessa toiminnassa. Nuoret osallistuvat erilaisiin soitinryhmiin ja kuoroihin. Tämän lisäksi monessa toiminnassa on osana ohjelmaa yhteislaulua. Tärkeä osa musiikkikasvatuksella on nuortenmessuilla ja niiden musiikilla. Nuorten messut tehdään monesti nuorten toiveiden mukaan tai nuoret ovat itse toteuttamassa sitä. Monesti musiikkikin on nuorisomessuissa nuorille tutun kuuloista ja helposti lähestyttävää. (Tuovinen 2003, 435–444.)

Suuri osa nuorisokulttuurista on vahvasti sidoksissa musiikkiin. Itse musiikilla ei aina nuorisokulttuurilla ole kuitenkaan niin suuri rooli. Artistien ihannoiminen ja matkiminen sen sijaan on ollut jo kauan nuorisokulttuurin perustaa. Kristillinen nuorisokulttuuri on vastaavasti saanut hyvin paljon vaikutteita hengellisestä musiikista. Jossain määrin myös näennäisesti maallisesta musiikista voi tulkita kristillistä sanomaa ja vastaavasti hengellisestä musiikista voi joskus olla vaikea löytää kristillistä ainesta. (Maukonen 2005, 156–158.)

Musiikki koskettaa usein nuoren elämää vahvasti. Vaikka vain osa nuorista harrastaa aktiivisesti musiikkia, niin musiikin kuuntelu kuuluu lähes jokaisen nuoren elämään. Ryhmään kuulumisen on nuorena tärkeää ja ehtona siihen on

monesti samanlainen musiikkimaku. Nykyisin se ilmenee kuitenkin enemmän ulkonäössä, kuin yhteisessä musiikin kuuntelussa. (Maukonen 2005, 159.)

Nuorisotyössä musiikilla on joukkoon kuulumisen kannalta korvaamaton merkitys. Yhdessä laulettu laulut ja virret ovat suuri osa yhteisöllisyyden kokemusta ja samalla ne muovaavat nuoren käsitystä hengellisestä musiikista. Musiikin suuri rooli nuorten elämässä tulee huomioida ja mahdollisuuksien mukaan myös hyödyntää. (Maukonen 2005, 160–164.)

5.3 Roolityöskentely ja narratiivisuus

Roolityöskentelyssä ja narratiivisissa työtavoissa nousee esiin tavoite saada erilaisia näkökulmia käsiteltävään asiaan. Molemmissa on useita toimintatapoja, jotka toimivat eri nuorten kanssa. Draamassa ihminen voi toimia, ikään kuin hän olisi joku muu ja näin oppia ymmärtämään tätä ihmistä paremmin. Tämä vaatii sen, että osallistuja pyrkii eläytymään sen ihmisen ajatuksiin ja tunteisiin, joita hän esittää. Näin voidaan myös tutkia eri asioiden ja ilmiöiden luonnetta. Työntekijältä tämä vaatii kykyä tehdä nopeita ratkaisuja, sillä draama saattaa tuoda esiin aineksia, joita hän ei ole voinut kuvitella etukäteen. (Pruuki 2010, 145–146.)

Narratiivisessa toiminnassa työntekijä pystyy suunnittelemaan tilanteet tarkemmin etukäteen. Kerronta on saanut suosiota opetuksessa, koska se on monille varhaisnuorille yksi kiinnostavimmista työtavoista. Erityisesti uskonnonpedagogiikassa on annettu yhä enemmän huomioon kertomuksille. Kertominen on ollut aina tyypillistä kristinuskolle, joten sitä on luontevaa käyttää kristinuskosta opetettaessa. Tärkeää on huomioida, että tämä työtapa toimii kuitenkin vain kuulijan omalla äidinkielellä. (Luumi 2008, 309–312.)

Sekä narratiivisuus että roolityöskentely vetoavat nuoren mielikuvitukseen. Ne saavat mielikuvituksen elämään ja voivat johtaa uskonnolliseen oivaltamiseen. Mielikuvituksen avulla käsiteltävä asia muuttuu koettavaksi ja tulee nykyhetkeen. Uskonnonpedagogiikassa onkin arvostettava mielikuvituksen voimaa. Raamatunkertomuksissa on esimerkiksi ensiarvoisen tärkeää, ettei tapahtumat jää vain kaukaisiksi historiallisiksi seikoiksi. (Luumi 2008, 316–317.)

6 TAPAHTUMAN JÄRJESTÄMINEN

Megalempsun suunnittelu alkoi vuoden 2013 syksynä, kun sain Ylöjärven seurakunnalta pyynnön järjestää sen. Suunnittelun aikana tapasimme työntekijöiden kanssa useaan otteeseen ja kokousten välissä pidimme yhteyttä sähköpostilla. Nuorten osallisuus tapahtumassa päätettiin toteuttaa kolmella tavalla. Nuoret otettiin mukaan tapahtuman suunnittelussa, päivän aikana sai itse vaikuttaa millaiseen ohjelmaan osallistuu ja ohjelmassa oli mahdollisimman paljon toimintaa, jossa nuoret ovat aktiivisessa osassa pelkän kuuntelemisen ja katselemisen sijaan. Tämän lisäksi keräsimme nuorilta tapahtumasta palautetta, jotta he voisivat vaikuttaa myös tuleviin tapahtumiin.

Nuorten osallistamista tapahtuman suunnitteluvaiheessa varten tein kyselylomakkeen, joka jaettiin vuoden 2014 rippileiriläisille (Liite 1). Kyselylomake alkaa lyhyellä aiheeseen johdattelulla tervehdyksellä. Halusin lomakkeesta helposti täytettävän, joten ohjelmasta kysyttiin monivalintana. Viimeiseksi vaihtoehdoksi laitoin kuitenkin avoimen kohdan, jotta nekin vaihtoehdot olisivat mahdollisia, joita en itse keksinyt. Ohjelman lisäksi lomakkeella kysyttiin musiikkitoiveita, sillä musiikki on suuri osa nuorisotyötä ja halusin, että nuoret saavat laulaa tapahtumassa itselleen mieluisia lauluja. Kyselylomakkeen lisäksi pyysimme nuortenillassa nuoria osallistumaan kokouksiin, joissa suunnittelimme tapahtumaa. Yhteen kokoukseen tulikin kaksi vapaaehtoista nuorta, jotka olivat kyselleet muilta nuorilta ajatuksia tapahtumaan liittyen. Kyselystä saatujen vastausten perusteella teimme nuorten kanssa tapahtuman ohjelman (Liite 2). Sen lisäksi, että nuoria pyydettiin kokouksiin mukaan, heille annettiin mahdollisuus luoda tapahtumaan ohjelmaa itsenäisesti. Tästäkin kerrottiin nuorille nuortenillassa, ja sen lisäksi heille lähetettiin aiheesta tekstiviestit. Tämän mahdollisuuden ansiosta nuoret suunnittelivat ja näyttelivät kaksi sketsiä iltaohjelmassa.

Nuorten osallisuutta tapahtuman aikana vahvistettiin sillä, että nuoret saivat valita millaiseen toimintaan he osallistuvat. Tätä varten suunnittelimme ohjelmaan erilaisia kanavia, joita ohjelmassa kutsutaan pajoiksi. Kanavat olivat myös tarpeen ohjelmassa, jotta saimme vastattua mahdollisimman moneen toiveeseen, joita nuorilla oli. Nuorten kiinnostuksen kohteet olivat hyvin vaihtelevat, joten erilaisia kanaviakin tuli ohjelmaan seitsemän. Erilaiset kanavat olivat musiikki-, medis-, raamis-, elämys-, tarinateatteri-, mönkijä- sekä poikienilta- ja tyttöjeniltakanava. Poikien- ja tyttöjeniltakanava ovat ohjelmassa nimellä sauna, sillä Ylöjärven seurakunnassa niihin molempiin kuuluu vahvasti saunassa käyminen ja ne pidettiin myös MegaLempsussa saunassa. Jokainen kanava vaati oman työntekijän vetäjäksi ja järjestimme myös palaverin varmistukseksi siitä, että jokaisessa kanavassa oli tarvittavat välineet. Kanavat valittiin nuorten toiveiden perusteella, mutta samalla pidettiin mielessä niiden tärkeys yleisesti toiminnan kannalta. Musiikin tärkeää roolia nuorten elämässä hyödynnettiin musiikki- ja mediskanavassa. Elämys-, tarinateatteri ja mönkijäkanava taas vahvistivat nuorten itsetuntoa ja sosiaalisia taitoja. Poikienilta-, tyttöjenilta ja raamiskanava toimivat nuorten uskon vahvistamisessa ja niistä saa samalla esimerkin siitä, millaista nuorten toimintaa Ylöjärvellä on. Raamis on viikoittainen toiminta ja poikien- ja tyttöjenilta pidetään kerran kuukaudessa. Näissä kanavissa saatiin siis nuori kokeilemaan millaista toiminnassa on ja kutsuttua hänet mukaan. Kuvaukset kunkin kanavan sisällöstä löydät työn liitteet osiosta (Liite 3).

Eniten toivotut tekemiset olivat leikit ja yhteislaulu. Ohjelmassa olikin yhteislaulua alkuhartaudessa, iltaohjelmassa ja loppumessussa. Laulutkin valittiin nuorten toiveiden perusteella. Leikkejä leikittiin ruokailuiden yhteydessä, kun kaikki olivat ehtineet syödä. Tämän lisäksi nuoret pääsivät leikkimään iltaohjelmassa. Nuoret toivoivat myös riparin muistelua oman ryhmän kesken. Tähänkin oli aikaa ruokailuiden lomassa. Päätimme muistin virkistykseksi myös tehdä tapahtuman ohjelmasta hieman rippileiripäivää muistuttavan. Päivän aikana oli ulkoilua, opetusta, ruokailua, sauna, iltaohjelma ja lopussa hartauden sijaan messu.

Näistä osista koostuivat myös nuorten rippileirien päivät. Työpajat olivat kyselyn perusteella toivottuja, joten ohjelmaan tuli musiikkipaja sekä tarinateatteripaja. Toiveet työpajoista vahvistivat myös päätöstä tehdä ohjelmaan erilaisia kanavia, joista nuoret voivat valita. Muutamat nuoret olivat toivoneet ohjelmaan myös opetusta, medismusiikin kuuntelua ja messun. Näihin kaikkiin toiveisiin onnistuimme vastaamaan. Osa nuorista oli myös toivonut lisää tietoa nuorten toiminnasta. Tämä oli suunnitelmissa jo senkin perusteella, että halusimme kutsua nuoria mukaan toimintaan. Jaoimme tapahtuman aikana esitteitä seurakunnan nuorten toiminnasta ja sisäänkäynnin luona oli isosia auttamassa nuoria ilmoittautumaan isoskolutukseen ja vastaamaan kysymyksiin toiminnasta.

Tapahtumaan ilmoittautuminen tapahtui netissä. Seurakunnan nuorisotyönsivulla oli ilmoittautumislomake, jonka sai lähetettyä suoraan seurakunnan tiedottajalle. Nuoria kehoitettiin ripareilla osallistumaan MegaLempsuun ja tapahtumaa mainostettiin sekä seurakunnan nuorisotiloilla, että facebook sivuilla. Tämän lisäksi lähetimme vuoden 2014 ripareilla olleille tietoa tekstiviestinä sekä kuu-kausi että muutama päivä ennen tapahtumaa. Sekä kouluille, että nuorten tiloille vietiin myös esitteet tapahtumasta (Liite 4).

Tapahtuman yhteislaulujen säestyksestä vastasi seurakunnan omasta väestä koostuva Ripari Soi Band. Kyselylomakkeesta kävi ilmi, että nuoret halusivat MegaLempsuun myös esiintyvää musiikkia. Varasimme Pekka Laukkarisen esiintymään tunniksi ennen varsinaista iltaohjelmaa. Jotteivät osallistujat joutuisi istumaan hiljaa liian kauan, väliin otettiin myös iltapala. Ripari Soi Bandille ja Pekka Laukkariselle piti järjestää aikaa harjoitella sekä äänentoistolaitteet ja lava. Käytimme seurakunnan äänentoistolaitteita ja järjestelimme seurakuntatalon saliin lavan ja katsomon. Laukkarisen kanssa keskusteltiin myös siitä, onko hänellä mitään erityisiä toiveita tilaisuutta varten. Lopulta järjestelijöiltä ei vaadittu muuta kuin kerätä nuoret paikalle kuuntelemaan.

Tapahtuman ruokailut suunniteltiin niin, että heti alussa on jotain pientä syötävää. Tämä auttaa jaksamaan ruokailuun saakka niitä, jotka eivät ole syöneet mitään ennen tapahtumaa. Tapahtuma on niin pitkäkestoinen, että siinä on hyvä olla myös lämmin ruoka. Tämä on sijoitettu ohjelmaan pajojen väliin. Iltapala on myös tarpeellinen tapahtuman kestosta johtuen ja sen tarkoitus oli myös vähentää tarvetta lähteä kesken ohjelman syömään muualle. Ruokaa varattiin 150 hengelle jo ennen ilmoittautumisia. Kun ilmoittautuneiden määrä saatiin ja se oli 90 henkeä. Päätimme, että voimme silti varata ruokaa 150 hengelle ja mainostaa vielä viikon alussa. Pohdimme myös, että osa nuorista saattaa tulla paikalle ilmoittautumatta.

Tapahtuman lopussa olevaan messuun halusimme mahdollisimman yhteisöllisen tunnelman. Messu järjestettiin kirkossa, jossa nuoret olivat tottuneet istumaan penkillä hiljaa ilman, että he välttämättä ymmärsivät kaikkea mitä siellä tapahtui. Pyrimme siihen, että nuorilla olisi koko messun ajan tunne siitä, että he olivat osa sitä ja että he ymmärtäisivät koko ajan, mitä messussa tapahtui. Alttarin lähelle toimme säkkituoleja, joille nuoret saivat istua. Tämän ansiosta kaikki olivat melko lähekkäin ja pappi pystyi istumaan nuorten lähellä viedessä messua eteenpäin. Lauluina oli nuorille tuttuja veisuja ja kaikki messun osat käytiin selkeästi läpi keskittyen kunkin osan tarkoitukseen.

Tapahtumaan osallistui noin sata nuorta. Päivän aikana paikalle tuli uusia nuoria ja osalla paikalle tulleista oli tarve lähteä pois ennen loppua. Iltaohjelmaan asti jäi noin 80 nuorta ja messuun osallistui lähes 60 nuorta. Kanaviin osallistui yllättävän tasapuolinen määrä. Nuoria kehoitettiin alussa pitämään silmät auki sille, ettei kaikki keräänny samoihin kanaviin. Lähes kaikkiin kanaviin osallistui noin kymmenen nuorta molemmilla kerroilla eli yhteensä kaksikymmentä eri nuorta. Poikkeuksina olivat elämiskanava, johon osallistui lähes kaksikymmentä nuorta kerralla, sekä poikien- ja tyttöjeniltakanavat joihin osallistui enimmäkseen viisi nuorta.

7 PALAUTE

Palautetta kerättiin sekä nuorilta että työntekijöiltä. Nuorille jaettiin tapahtuman loppupuolella palautelomakkeet (Liite 5) ja työntekijöiltä keräsin palautetta suullisesti tapahtuman jälkeen. Palautelomakkeiden täyttöön varattiin aikaa iltaohjelman loppuun, koska silloin nuoret olivat sopivasti yhdessä tilassa, jossa lomakkeiden täyttö sujui ongelmitta.

Nuorilta kerättiin 77 palautelomaketta, joista 57 tyttöjä ja 20 poikia. Tytöistä 49 haluaa tapahtuman vaikutuksesta käydä varmemmin seurakunnan toiminnassa ja kahdeksan koki, ettei tapahtumalla ollut vaikutusta. Pojilla vastaavasti 14 haluaa osallistua toimintaan varmemmin ja kuuteen ei ollut vaikutusta. Yhdenkään nuoren halu käydä seurakunnan toiminnassa ei laskenut. Yhteensä 81% vastaajista haluaa vahvemmin osallistua toimintaan tapahtuman ansiosta. (Palautelomake 2014.)

Nuoret pitivät tapahtumassa monista eri asioista. Parhaiksi asioiksi tapahtumassa mainittiin esimerkiksi hyvä tunnelma, ystävät ja yksittäiset ohjelman osat. Parannusehdotuksena tuli lähinnä se, että tapahtuma järjestettäisiin tuttuun tapaan Lempiäniemen leirikeskuksesta. Osan mielestä tapahtumassa oli kuitenkin parasta, että se järjestettiin seurakuntatalolla, jonne on helpompi tulla. Yleisin mielipide olikin, että tapahtuman nimi tulisi vaihtaa, ettei se viittaa enää Lempiäniemeen. Myös vapaa-ajasta tuli palautetta. Osan mielestä vapaa-aikaa oli liikaa ja osan mielestä liian vähän. Ruokailuihin oli varattu hyvin paljon aikaa, joten ohjelmaan lisättiin päivän kuluessa ulkoleikkejä ja muuta ohjelmaa. Eräs nuori mainitsikin palautteessa, että ohjelma oli hieman väljä, mutta sitä paikkailtiin hyvin. (Palautelomake 2014.)

Nuorten antamien arvosanojen keskiarvo sille, kuinka hyvin tapahtuma vastasi heidän toiveita, oli 9+. Nuorten toiveet olivat hyvin monipuoliset, joten on hienoa, että niihin pystyttiin vastaamaan. Nekin, jotka vastasivat, että tapahtuma ei lisännyt heidän halua osallistua toimintaan, antoivat kiitettävät arvosanat itse tapahtumalle. Vaikuttaakin siltä, että suurin osa heistä oli isosia, jotka kävivät jo ennen tapahtumaa aktiivisesti seurakunnan toiminnassa. (Palautelomake 2014.)

Työntekijöiden mukaan tapahtuma oli todella hyvä. Tapahtuman suunnittelun ja mainostamisen olisi voinut aloittaa aiemmin, mutta itse tapahtuma sujui hienosti. Erityisesti positiivista huomiota sai nuorten toiveiden kuunteleminen ja vielä päivän aikana ohjelman muokkaaminen nuorten tarpeiden mukaan. Myös idea siitä, että tapahtuma muistutti leiripäivää, oli työntekijöille mieluinen. (Huuhtanen 2014.)

Työntekijöiden mielestä seurakuntatalo toimi tapahtuman paikkana hyvin. Osallistujia tuli paikalle paljon, sillä sinne oli helppo päästä ja seurakuntatalolla nuoret eivät hajaannu niin laajalle alueelle, kuin leirikeskuksessa. Nuorten yhteishenki olikin päivän aikana mukavaa seurattavaa. Isoskoulutukseen ilmoittautui myös todella moni nuori, joten tapahtumaan oltiin hyvin tyytyväisiä. (Huuhtanen 2014.)

8 JOHTOPÄÄTÖKSET

Opinnäytetyön tavoitteena oli kehittää Ylöjärven seurakunnan toimintaa luomalla osallistavampi tapahtuma rippikoulun päätteeksi. Tapahtuman tarkoitus taas oli vahvistaa nuorten seurakuntayhteyttä. Palautteen perusteella tapahtuma onnistui erittäin hyvin, mutta mielestäni parantamiseenkin on varaa.

Tapahtuman suunnittelussa ja toteuttamisessa saatiin hyvin huomioitua opinnäytetyötä varten kerätty teoreettinen tieto. Osallisuutta tuettiin monipuolisesti ja nuorten toiveiden pohjalta ohjelmassa saatiin osioita, jotka toteuttavat kuutta kristillisen kasvatuksen ulottuvuutta (Muhonen & Tirri 2008, 77–81). Hengellisiä ulottuvuuksia tukivat erityisesti raamiskanava ja messu. Inhimilliset ulottuvuudet näkyivät taas vahvemmin esimerkiksi ruokailuissa ja oppitunnilla. Toiminnallisia menetelmiä hyödynnettiin ja erityisesti musiikin merkitys näkyi teorian lisäksi myös käytännössä. Nuoret olivat hyvin mukana laulamassa ja kuuntelemassa.

Yleinen ilmiö siitä, että tyttöjä on toiminnassa enemmän mukana kuin poikia, näkyi myös tapahtumassa (Schweitzer, Ilg & Simojoki 2010, 288–289). Poikien määrää olisi voinut mahdollisesti lisätä esimerkiksi korostamalla elämyskanavaa ja mönkijäkanavaa tapahtuman mainonnassa. Toisaalta erityisesti poikiin vetoavat kanavat voivat auttaa tuomaan poikia vastaaviin tapahtumiin jatkossa, jos sana niistä kulkee eteenpäin.

Nuorten psykologinen kehitys otettiin myös huomioon. Tapahtumassa suurin osa nuorista ei ole koulun osalta siirtymävaiheessa. Osa voi olla kuitenkin hyvinkin stressaavassa elämäntilanteessa, joten sekä omaan käyttäytymiseen että nuorten toisilleen antamaan palautteeseen oli syytä keskittyä. Tapahtumassa täytyi myös ottaa huomioon, että nuoret voivat olla hyvin erilaisissa kehitysvaiheissa. (Nurmi ym. 2006, 131–147.)

Nuoria olisi ollut mahdollista osallistaa vielä enemmän panostamalla siihen, että nuoret ovat suoraan suunnittelemassa tapahtumaa yhdessä aikuisten kanssa, eivätkä vain kertomassa toiveita (Haikkola, Horelli & Sotkasiira 2008, 229–230). Nuorten osallistuminen palaveriin ja nuorten omat ohjelmaosuudet tapahtumassa olivat hyvä alku tähän. Se, miten nuori itse kokee osallisuuden, on kuitenkin hänen itsensä määriteltävissä (Yeung 2002, 84–85). Jos nuoret eivät halua ottaa osaa tapahtuman järjestämiseen sen enempää, ei heitä tule siihen pakottaa. Mahdollisuuksia tulee kuitenkin antaa ja varmistaa, että nuoret voivat olla osallisina heidän omien voimavarojensa mukaan. Tapahtuman järjestämisessä nuorten toiveita painotettiin paljon ja nuoret kokivat sen vastanneen niihin, joten tapahtuman voi kuitenkin sanoa olleen osallistava.

Tapahtuman osallistujamäärä oli odotusten mukainen, mutta tapahtumasta olisi voinut tiedottaa paremmin. Nuoret saivat kyllä tiedon tapahtumasta, mutta se olisi voinut ollut vetävämpi, jos ohjelman sisältö olisi ollut tiedossa aiemmin. Ohjelma kuitenkin tehtiin vastausten perusteella, joita kerättiin vielä viimeiseltäkin rippileiriltä. Tapahtuman järjestäjän tuleekin pohtia, kuinka paljon kiinnostavaa ohjelmaa voi mieltä valmiiksi mainostamisen edistämiseksi ja kuinka paljon täytyy jättää avoimeksi, jotta ohjelmasta saadaan nuorten toiveiden mukainen.

Osallistujia oli paljon myös sen ansiosta, että paikalle oli helppoa päästä Ylöjärven keskustasta. Toisaalta nuoria myös lähti pois ennen ohjelman päätöstä sen takia. Palautteessa keuhuttiin sitä, että nuorilla oli pienempien tilojen ansiosta parempi yhteishenki. Tilat olivat silti kattavat, eikä tapahtuman aikana ollut ahdas-ta. Tunnelmaa ja yhteisöllisyyttä lisäsi myös alussa tehty tutustuttaminen. Toisen kätteleminen ja itsensä esitleminen on pieni ele, mutta se nosti tunnelmaa heti.

Uusia isosia on tapahtuman jälkeen ilmoittautunut ilahduttavan suuri määrä. Selvästi suurin osa tapahtumassa käyneistä nuorista myös koki vahvistunutta

halua osallistua seurakunnan toimintaan, eikä yksikään aio osallistua toimintaan harvemmin. Mielestäni tämä tekee tapahtumasta erittäin kannattavan. Opinnäytetyön liiteosiosta löytyy tarvittavaa tietoa samanlaisen tapahtuman järjestämiseksi. Liitteissä on esimerkit tapahtuman rungosta ja ohjelman osista, mutta joka vuosi tulee kuitenkin osallistaa nuoria tapahtuman järjestämisessä, joten tapahtuma on lopulta aina erilainen.

Tapahtuman nimi oli MegaLempsu, sillä se oli tuttu nimi toiminnassa mukana olleille. Nimi kuitenkin aiheutti turhaa hämmennystä, joten vaihtaisin sen esimerkiksi Megajatkikseksi jatkossa. Tapahtumaa tulisi myös mainostaa aiemmin. Ohjelmasta ei ole välttämätöntä kertoa ennen kesää, mutta tapahtuman päivämäärän ja paikan voisi kertoa jo rippikoulun leirikirjeissä. Nuorten aktiivista osallistumista tapahtuman suunnitteluun tulisi myös lisätä. Nuorille voisi esimerkiksi antaa vastuun tapahtuman eri osista. Työntekijä kuitenkin auttaisi nuoria tarvittaessa ja kantaisi lopulta vastuun.

9 POHDINTA

Pienellä osallistamisella voi olla suuret vaikutukset. Monet nuorista eivät olleet vaikuttaneet tapahtumaan kuin kyselylomakkeella, mutta silti ohjelma vastasi kiitettävästi heidän toiveitaan. Osallisuus on ollut vahvasti esillä koko opiskeluni ajan ja oli hienoa nähdä kuinka hyvin se toimi käytännössä. Nuoret todella ovat oman elämänsä asiantuntijoita. Seurakunnan nuorisotyössä olisi suuri menetys, jos ei työtä tehtäisi osallistamalla nuoria itse toimimaan. Omalta osaltani aion muistaa, ettei mitään työtappaa voi pitää sopivana jokaiselle ikäluokalle, vaan nuorilta on jaksettava aina kysellä mielipiteitä. Työtappoihinsa ei saa myöskään urautua, vaan tarvittaessa tulee olla valmis muuttamaan toimintaa.

Etukäteen tuttua tapahtuman järjestämisessä kokonaisuutena oli vain nuorten kanssa toimiminen päivän aikana. Opin paljon uutta tapahtuman järjestämiseen kuuluvasta suunnittelusta ja valmistelusta sekä nuorisotyöstä yleisesti. Jatkossa pystyn paremmin osallistamaan nuoria ja hyödyntämään erilaisia työmuotoja töissäni. Projektin vetäminen oli myös hyvin palkitsevaa. Tapahtuman järjestäminen oli siis todella opettavainen kokemus. Opinnäytetyön aikana jouduin käyttämään paljon koulussa ja harjoitteluissa oppimaani. Seurakuntaharjoittelussa pääsin kokeilemaan hartauksien pitämistä ja toiminnan vetämistä yleisesti. Opinnäytetyön aikana pääsin kuitenkin tekemään sitä työtä, jota harjoitteluni ohjaaja on tehnyt jo kauan ennen kuin olin itse paikalla.

Nuorisotyön toiminnassa käyvien poikien määrään tulisi keskittyä. Sosionomin taitoihin kuuluu erilaisten tarpeiden huomioiminen ja opintojeni aikana minulle on tullut selväksi, että pojat ja tytöt oppivat eri tavoin. Pojille suunnattua työtä tulisi markkinoida enemmän varsinkin niissä työmuodoissa, joissa pojat eivät tavallisesti ole hyvin edustettuina. Esimerkiksi elämys- ja mönkijäkanavaa tulee jatkossa nostaa esiin Ylöjärven rippileireillä. Ammatillinen identiteettini sosio-

nomina on vahvistunut koko opiskelujen ajan ja opinnäytetyön aikana huomasinkin ajattelevani nuorten hyvinvointia ja osallistumista nimenomaan sosiaalialan näkökulmasta. Yhteiskunnalle on ongelmallista, jos nuoret eivät kasva aktiivisiksi kansalaisiksi tai opi toimimaan erilaisten ihmisten kanssa. Tästä syystä on pidettävä myös seurakunnan nuorisotoiminnassa huolta siitä, että toimintaan osallistuu mahdollisimman monipuolisesti tyttöjä ja poikia.

Identiteettini nuorisotyönohjaajana kasvoi myös työn aikana varmemmaksi. Entisenä seurakuntanuorena oli todella mielenkiintoista osallistua tiimikokouksiin täysin uudesta roolista. Ylöjärven seurakunnan työntekijät ottivat minut hyvin vastaan ja antoivat minulle tilaa tehdä tapahtuma omalla tavallani. Olin iloinen myös siitä, että sain työntekijöiltä palautetta omasta työtavastani tapahtuman suunnittelun edetessä. Kaikki työyhteisön jäsenet olivat myös valmiita auttamaan, kun tunsin olevani vaikeiden valintojen edessä tapahtuman toteuttamisessa.

Seuraaviksi tutkimusaiheiksi työstä nousivat poikien määrän nostaminen rippikoulun jälkeisessä työssä ja osallistavan tapahtuman vaikutukset seuraavalle vuodelle. Poikien määrää voitaisiin yrittää lisätä esimerkiksi tapahtumalla, joka on pelkille pojille. Itse olettaisin, että tapahtumassa olleiden poikiin vetoavien ohjelmien vaikutuksesta ensi vuonna tapahtumaan osallistuu tasaisemmin tyttöjä ja poikia. Jatkotyön aiheena voisi olla myös tapahtuma, joka olisi kokonaan nuorten järjestämä. Siinä osallisuus olisi erittäin suuressa osassa.

LÄHTEET

- Haikkola, Lotta; Horelli, Liisa & Sotkasiira, Tiina 2008. Osallistuminen nuorisotyön lähestymistapana. Teoksessa Tommi Hoikkala & Anna Sell (toim.) Nuorisotyötä on tehtävä. Menetelmien perustat, rajat ja mahdollisuudet. Helsinki: Hakapaino Oy, 217–242.
- Honkasalo, Veronika; Kiilakoski, Tomi & Kivijärvi, Antti 2011. Tutkijat ja nuorisotyö liikkeellä. Tarkastelussa kaupunkimaisen nuorisotyön kehittämishankkeet. Helsinki: Nuorisotutkimusvarkosto.
- Huhtanen, Mikko 2014. Henkilökohtainen tiedonanto 30.8.2014.
- Kallinen, Eija & Huttunen, Timo 2005. Ennen meitä – 100 vuotta kristillistä nuorisotyötä. Teoksessa Terhi Paananen & Hans Tuominen (toim.) Nuorisotyön käsikirja. Helsinki: Kirjapaja Oy, 295–310.
- Karjalainen, Maj & Keskinen, Sarianna 2012. Osallisuuden toteutuminen Tyttöjen Taloilla. Metropolia Ammattikorkeakoulu. Opinnäytetyö.
- Kivelä, Valtteri & Lempinen, Juho 2010. Arki hallintaan. Nuorten ryhmätoiminnan ohjaaminen. Turku: KOTA – Lasten ja nuorten hyvinvointi ry.
- Köykkä, Arto 2005. Raamattu ja nuorisotyö. Teoksessa Terhi Paananen & Hans Tuominen (toim.) Nuorisotyön käsikirja. Helsinki: Kirjapaja Oy, 55–70.
- Köykkä, Arto 2014. Nuorisotyön alkeet ja jatko. Helsinki: Lastenkeskus ja Kirjapaja.
- Luodeslampi, Juha & Karjalainen, Jukka-Mikko 2005. Nuorisotyö kouluissa ja oppilaitoksissa. Teoksessa Terhi Paananen & Hans Tuominen (toim.) Nuorisotyön käsikirja. Helsinki: Kirjapaja Oy, 119–137.

- Luumi, Pertti 2008. Narratiivisuus uskon äidinkielenä. Teoksessa Porkka, Jouko (toim.) Johdatus kristilliseen kasvatukseen. Helsinki: LK-kirjat, 305–320.
- Maukonen, Jarkko 2005. Musiikki nuorisotyössä. Teoksessa Terhi Paananen & Hans Tuominen (toim.) Nuorisotyön käsikirja. Helsinki: Kirjapaja Oy, 156–172.
- Muhonen, Mervi & Tirri, Kirsi 2008. Mitä on kristillinen kasvatust? Teoksessa Porkka, Jouko (toim.) Johdatus kristilliseen kasvatukseen. Helsinki: LK-kirjat, 63–82.
- Nurmi, Jari-Erik; Ahonen, Timo; Lyytinen, Heikki; Lyytinen, Paula; Pulkkinen, Lea & Ruoppila, Isto 2006. Ihmisen psykologinen kehitys. 3. painos. Helsinki: WSOY.
- Paananen, Terhi 2005. Nuorteniltojen puolesta. Teoksessa Terhi Paananen & Hans Tuominen (toim.) Nuorisotyön käsikirja. Helsinki: Kirjapaja Oy, 109–118.
- Palautelomake 2014. Tapahtumaan osallistuneilta nuorilta kerätty palaute Ylöjärvellä 30.8.2014.
- Pennanen, Silja & Viitala, Veera 2013. Nuoret kulttuuritapahtuman järjestäjinä : osallisuutta sosiokulttuurisen innostamisen menetelmin. Metropolia Ammattikorkeakoulu. Opinnäytetyö.
- Porkka, Jouko 2004. On kunnia olla isonen. Helsinki: Kirkkohallituksen julkaisu- ja 2004:10.
- Porkka, Jouko 2008. Kirkon kasvatustoiminta yhtenäiskulttuurista postmoderniin aikaan. Teoksessa Jouko Porkka (toim.) Johdatus kristilliseen kasvatukseen. Helsinki: LK-kirjat, 153–220.

- Pruuki, Heli 2008. Suuret korvat ja pieni suu – lähtökohtia nuorten sielunhoitoon. Teoksessa Heli Pruuki (toim.) Nuorten sielunhoidon käsikirja. Helsinki: LK-kirjat, 9–20.
- Pruuki, Heli 2008. Äkillisen kriisin sattuessa. Teoksessa Heli Pruuki (toim.) Nuorten sielunhoidon käsikirja. Helsinki: LK-kirjat, 288–300.
- Pruuki, Lassi 2010. Rippikoulun pikkujättiläinen. Helsinki: LK-kirjat.
- Pulkamo, Hannele 2008. Seikkailukasvatus ja elämypedagogiikka nuorisotyössä: Vallan väline vai osallisuuden ja sosiaalisen vahvistamisen menetelmä? Teoksessa Tommi Hoikkala & Anna Sell (toim.) Nuorisotyötä on tehtävä. Menetelmien perustat, rajat ja mahdollisuudet. Helsinki: Hakapaino Oy, 496–520.
- Rippikoulusuunnitelma 2001. Elämä – usko – rukous.
- Saarainen, Pekka 2004. Ryhmän näkyvä ja näkymätön todellisuus. Teoksessa Heli Aaltonen, Lassi Pruuki & Pekka Saarainen (toim.) Rippikoulun käsikirja. Helsinki: Kirjapaja Oy, 131–146.
- Schweitzer Friedrich; Ilg, Wolfgang & Simojoki, Henrik 2010. Confirmation work in Europe. Empirical results, experiences and challenges. A comparative study in seven countries. Gütersloh: Gütersloher verlagshaus.
- Sinkkonen, Jari 2010. Nuoruusikä. Helsinki: WSOY.
- Solantaus, Tytti 2008. Mielenterveysongelmat ja perhe – kun vanhempi sairastaa. Teoksessa Heli Pruuki (toim.) Nuorten sielunhoidon käsikirja. Helsinki: LK-kirjat, 203–218.
- Tuominen, Hans 2009. Onnistunut rippikoulu ja rippikoulunopettajien pedagoginen ajattelu. Teoksessa: Tapani Innanen & Kati Niemelä (toim.)

Rippikoulun todellisuus. Tampere: Kirkon tutkimuskeskuksen julkaisu 107, 146–166.

Tuovinen, Ulla 2003. Musiikkikasvatus. Teoksessa Lasse Erkkilä, Ulla Tuovinen & Erkki Tuppurainen (toim.) Kirkkomusiikin käsikirja. Helsinki: Kirjapaja Oy, 435–448.

Viinikangas, Katja 2011. Osallisuus osana raahelaista nuorisotyötä. Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulu. Opinnäytetyö.

Yeung, Anne Birgitta 2002. Nuorten osallisuus vapaaehtoistoiminnassa ja seurakunnassa. Teoksessa Anu Gretscher (toim.) Lapset, nuoret ja aikuiset toimijoina. Artikkeleita osallisuudesta. HuAmk, 76–89.

Ylöjärven seurakunta 2014. Ylöjärven seurakunta pähkinänkuoressa. www.ylojarvenseurakunta.fi Viitattu 8.5.2014.

Ylöjärven seurakunnan nuorisotyö 2014. Rippikoulut. www.kellarille.net Viitattu 8.5.2014.

LIITTEET

LIITE 1: Kyselylomake

Hei!

Tässä on pikainen kysely siitä, mitä toivot riparijatkis MegaLempsulta.

MegaLempsu on vuoden riparilaisten, isosten ja vetäjien yhteinen fiilistelypäivä lauantaina 30.8. Ylöjärven seurakuntakeskuksella. Kaikenlaiset ideat ja toiveet päivän suhteen ovat tervetulleita!

1. Oletko poika vai tyttö?
2. Mitä näistä toivot MegaLempsun ohjelmaan?
 - a) Leikkejä
 - b) Yhteislaulua
 - c) Esiintyvä bändi,
 - d) Opetusta
 - e) Työpajoja (esim. improvisaatiota, musiikkia)
 - f) Tietoa nuorten toiminnasta
 - g) Riparin muistelua oman ryhmän kesken
 - h) Jotain ihan muuta? Mitä?
3. Mitä lauluja tahtoisit kuulla/laulaa MegaLempsusssa?

KIITOS!

LIITE 2: Tapahtuman runko

Päivän ohjelma:

13.00 Tapahtuma alkaa

13.10 Alkukahaus ja pieni tutustumis/yhteislaulu/alkukivaa

13.30 Päivämehu

14.30 Pajat

15.30 Ruoka

17.00 Opetus

17.30 Pajat

19.00 Musiikkishow

20.00 Iltapala

21.00 Iltahjelma

22.00 Messu

Pajat:

Musiikkipaja

Raamis

Elämispaja

Poikien- ja tyttöjeniltakanava

Tarinateatteri

Medis

Mönkijäpaja

LIITE 3: Tapahtuman osat

Aloitus

Tapahtuma alkaa virallisesti kello 13.00, mutta tulijoille annetaan kymmenen minuuttia aikaa löytää paikoilleen. Jo ovilla on isosia ja työntekijä vastaanottamassa nuoria. Ohjelman aloitetaan toivottamalla kaikki tervetulleiksi ja ohjaajan esittäytymisellä niille, joiden leireillä hän ei ole ollut mukana. Tämän jälkeen pidetään pieni alkuhartaus johon kuuluu laulua ja rukousta.

Alkuhartauden jälkeen näytetään powerpoint esityksellä tapahtuman runko, sekä kerrotaan lyhyesti mitä missäkin kanavassa tapahtuu. Sitten pyydetään nuoria nousemaan ylös ja esittelemään itsensä ainakin yhdelle uudelle henkilölle. Nuoria kehoitetaan vielä tutustumaan uusiin ihmisiin ja kerrotaan, että työntekijätkin tulevat juttelemaan mahdollisimman monen kanssa tapahtuman aikana. Tämän jälkeen nuoret ohjataan päivämehulle ja pyydetään pohtimaan mihin kanaviin he tahtovat osallistua.

Pajat

Musiikkipaja

Musiikkipajassa nuoret pääsevät laulamaan ja mahdollisesti soittamaan toive-lauluja. Kanavan vetäjä toimii esilaulajana ja säestää laulua. Nuoret laulavat ja halutessaan säestävät. Tämän jälkeen nuoret pääsevät esittämään yksin tai pienissä ryhmissä muulle ryhmälle vapaavalintaisia kappaleita. Tämä tulee tehdä vain, jos nuoret innostuvat siitä. Ketään ei tule pakottaa esiintymään. Kanavan lopuksi voidaan myös leikkiä laululeikkejä.

Kanavaan tarvitaan: Laulukirjoja, soittimia ja äänentoistolaitteet.

Raamis

Raamiksessa nuoret tutustuvat Raamattuun ja keskustelevat yhdessä vetäjän kanssa sen sisällöstä. Raamatusta valitaan tapahtumaan osa, johon vetäjä tutustuu todella hyvin etukäteen. Tapahtumaan suositellaan valittavaksi jokin Uuden testamentin kirjeistä. Aluksi luetaan yhdessä niin, että kukin lukee muutama jakeen ääneen kerrallaan. Tämän jälkeen kanavan vetäjä keskeyttää lukemisen ja kyselee nuorten ajatuksia luetusta. Vetäjä kertoo mistä luetussa on kyse, mutta jättää nuorten omille tulkinnoille tilaa. Kun aihetta on saatu käsiteltyä tarpeeksi, jatketaan yhdessä lukemista.

Kanavaan tarvitaan: Raamattuja

Elämispaja

Elämyskanavassa koetellaan yhdessä omia rajoja ja opitaan toimimaan uusissa tilanteissa muiden kanssa. Aluksi vetäjä opettaa nuoria kävelemään nuoralla. Tämän jälkeen nuoret pääsevät kokeilemaan nuoralla kävelyä ensin itsekseen ja sitten niin, että toinen nuori auttaa nuoralla kävelijää antamalla tämän ottaa tukea itsestään. Nuora on asetettava tarpeeksi matalalle, että siinä on turvallista kokeilla lajia ensimmäistä kertaa. Tämän jälkeen leikitään leikkiä, jossa nuoret menevät pariin ja muodostavat sitten tunnelin nostamalla kädet ylös ja yhteen pariensa kanssa. Tunnelista lähtee kulkemaan nuori, joka ottaa matkallaan yhden tunnelia tekevistä nuorista mukaansa ja kulkee tunnelin loppuun laittaen toisessa päässä kädet ylös ja yhteen uuden pariensa kanssa. Nuori, jonka pari otettiin mukaan kulkemaan tunneliin, kulkee tunnelin ulkopuolelta tunnelinalkuun ja lähtee kulkemaan pitkin tunnelia napaten taas matkalla itselleen uuden parin. Tätä jatketaan, kunnes tunneli on edennyt tietyn matkan ja kaikki ovat päässeet kokeilemaan tunnelissa kulkemista. Kanavan lopuksi pohditaan hetken yhdessä nuorten kokemuksia ja tunteita, joita kanava herätti.

Kanavaan tarvitaan: Nuoralla kävelyyn suunniteltu nuora.

Poikien- ja tyttöjeniltakanava

Poikien- ja tyttöjeniltakanavassa tutustutaan nuorten kyseiseen nuorten toiminnan muotoon ja samalla opitaan tuntemaan toisiaan ja kasvetaan uskossa. Aluksi kanavan vetäjä esittelee itsensä ja kertoo, missä ja milloin poikien- ja tyttöjenillat järjestetään. Vetäjä kertoo myös, että kyseisissä toiminnoissa keskustellaan, saunotaan, syödään ja juodaan. Tämän jälkeen mennään saunomaan ja vetäjä tutustuttaa nuoria toisiinsa, sekä kyselee mitä he muistavat rippileiriltä. Jos käytössä on vain yksi sauna, niin kanavat jaetaan niin, että ensimmäisellä kerralla kanavaan saa tulla vain joko tytöt tai pojat ja toisella kerralla toiset. Nuorille on kerrottu tapahtuman kutsuissa, että saunominen on mahdollista ja muistutettu ottamaan tarvittavat välineet mukaan.

Kanavaan tarvitaan: Sauna

Tarinateatteri

Tarinateatteri aloitetaan tutustumalla. Jokainen saa kertoa itsestään lyhyesti. Tämän jälkeen kysellään nuorilta tämän hetken tuntemuksia tästä ja nuoret

pääsivät tekemään ihmispatsaita kuvaamaan omia tunteitaan. Tämän jälkeen jaettiin ryhmä kahteen. Toinen ryhmä kertoi omia kokemuksiaan ja tuntemuksiaan rippileirin alusta ja toinen ryhmä näytteli niitä. Kun molemmat ryhmät olivat päässeet kokeilemaan näyttelemistä, jaettiin nuoret vielä pienempiin ryhmiin. Näissä ryhmissä yksi kertoi jostain kohtaamisesta, joka tapahtui leirin aikana ja toiset näyttelivät tämän kohtaamisen. Tarkoituksena on saada nuoret pohtimaan omia kokemuksiaan ja näkemään ne uudessa valossa. Lisäksi harjoitukset auttavat rakentamaan nuorten itseluottamusta. Ohjaajan tehtävänä on ohjeistaa ja johdattaa nuoria oikeaan suuntaan harjoitteissa.

Kanavaan tarvitaan: rauhallinen ja tarpeeksi iso tila

Medis

Mediskanavassa nuoret pääsevät rauhoittumaan ja kuuntelemaan musiikkia. Kanavan alussa vetäjä ohjeistaa nuoret ottamaan mukavan asennon ja kuunte-

lemaan silmät kiinni. Mediksen aikana kuunnellaan rauhallisia ylistyslauluja sekä nuorten veisuja. Tämän lisäksi vetäjä lukee Raamattua ääneen.

Kanavaan tarvitaan: Mukavia istuimia tai patjoja, äänentoistolaite ja Raamattu

Mönkijäkanava

Mönkijäkanavassa työntekijä saa tilaisuuden kohdata nuoria ja nuorten itsetunto kasvaa. Aluksi vetäjä ohjeistaa mönkijän ajamisen ja kertoo, miten kanavan aikana toimitaan turvallisesti. Ajoradalle ei saa mennä kukaan silloin, kun joku ajaa. Kypärää on pakko käyttää ja nopeus täytyy pitää niin alhaalla, että mönkijän ohjattavuus säilyy. Tämän jälkeen vetäjä ajaa rataa yhden kierroksen malliksi, jonka jälkeen nuoret saavat ajaa, osallistujien määrästä riippuen, kaksi tai kolme kierrosta kukin. Kun kaikki ovat saaneet koittaa ajamista, keskustellaan millaista toiminta oli ja rukoillaan yhdessä. Lopuksi halukkaat saavat koittaa ajamista uudestaan, jos aikaa riittää. Ajoradan tekemiseen kannattaa varata hyvin aikaa ja rata tulee tehdä niin mutkikkaaksi, ettei siinä pysty kiihdyttämään suuriin nopeuksiin.

Kanavaan tarvitaan: Mönkijä, kypärä ja renkaita rataa rajaamaan

Ruokailut

Ruokailuihin kannattaa varata paljon aikaa. Kuitenkin kannattaa varautua siihen, että nuoret saavat syötyä nopeasti. Päivämehun aikana voi ohjeistaa nuoria kokoontumaan rippileiriryhmiinsä muistelemaan leiriä. Ruoalle varattuna aikana voidaan leikkiä ulkoleikkejä ja iltapalan aikaan voidaan kerätä mönkijäkanavan ajoradan renkaita takaisin varastoon.

Iltaohjelma

Iltaohjelma aloitetaan yhteislaululla. Tämän jälkeen tulee vuoron perään leikkejä, yhteislauluja ja sketsejä tai muuta nuorten suunnittelemaa. Leikkejä suunniteltaessa tulee huomioida suuri ryhmäkoko ja leikkejä selittäessä täytyy olla erityisen selkeä. Yhteislaulut ovat etukäteen päätettyjä ja säästäjien harjoittemia. Laulujen sanat heijastetaan seinälle, jotta jokainen voi laulaa mukana. Iltaohjelman päätteeksi nuorilta kerätään palautetta tapahtumasta.

Loppumessu

Loppumessu mennään ehtoollisjumalanpalveluksen kaavan mukaan, mutta kunkin osan tarkoitus selitetään rauhassa. Messu tulee toteuttaa yksinkertaisesti ja ilman kanttoria. Virsien sijaan lauletaan nuorille tuttuja veisuja ja penkkien sijaan istutaan kirkkoon alttarin lähelle tuoduilla säkkituoleilla. Pappi on nuorten lähellä läpi messun, eikä hän käytä mikrofontia, ellei ole pakko.

Messun jälkeen on varattava aikaa siivoamiselle ja tavaroiden kuljettamiselle. Nuoria pyydetään mukaan siivoamaan ja esimerkiksi kantamaan säkkituoleja pois kirkosta. Jos iltapalaa on jäänyt yli, siivoamisessa auttavat nuoret voivat halutessaan hakea sitä lisää.

LIITE 4: Tapahtuman esite

Tapahtumasta tehtiin esite, joka laitettiin Ylöjärven nuorisotilojen seinälle ja jota käytettiin myös mainostamisessa nuorisotyön facebook sivulla.

Tervetuloa MegaLempsuun seurikselle 30.8. klo 13.00!
Kirkkotanhuantie 1

Ohjelma on tehty kuunnellen nuorten toiveita, joten se on hyvin monipuolinen.

Luvassa on mm. laulua, leikkiä, syömistä, yhdessäoloa ja opetusta!
Ohjelman päätteksi on messu kirkolla klo. 22

Musiikista vastaavat Ripari Soi Band sekä Pekka Laukkarinen

Ilmoittauduthan kellarille.net sivulla 21.8. mennessä :)

LIITE 5: Palautelomake

PALAUTELOMAKE

Palautetta käytetään Ilmarin opinnäytetyöhön ja seurakunnan toiminnan kehittämiseen.

Vastaa ympyröimällä:

Olen **tyttö/poika**

MegaLempsun vaikutuksesta:

- a) haluan varmemmin käydä seurakunnan toiminnassa
- b) haluan käydä vähemmän seurakunnan toiminnassa
- c) ei vaikuttanut minuun ollenkaan

Avoimet kysymykset:

1. Mikä oli parasta MegaLempsussa?

2. Minkä olisit toivonut olevan toisin?

3. Kuinka hyvin koet MegaLempsun vastanneen toiveisiisi asteikolla 4-10?